

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ شاط
۱۳۳۲

بدیجی سنه
نومرو ۴۲

مجموعه سی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

خاتم شریف خاتم نبوت (۱)

خاتم النبیین رسول رب العالمین صلی الله علیه وسلم اقدمزك خاتم
سعادتگرینه دائر کتب احادیث و شمائلده مطالعه اولسان اقوال و روایات
خاتم شریفك كرك نقش و عددنده و كرك شكل و جنسنده اختلاف اوزره
ذکر اولمشدر . شوبله که : انس رضی الله عنه رسول الله علیه وسلم
اقدمزك كموشدن بر خاتم اتخاذا ایلدکرینی روایت ایدوب شکلی حقدده
برشی سویلامشدر . رواندن عراقی انك اشبوروایتی اوزرینه شکل
مربعك سائر اشکاله نسبتله نقش خاتمده دها الویرشلی اولمق اقتضایده چکنی
مقام توضیح و تدقیقه ذکر ایلمش و راوی مشهور حمیددن خاتم شریف
مذکورك شکلی سؤال اولندقدده بیلم دیمشدر . شارح بخاری شریف
ابن بطال خاتم نبوتك ایکی و یاخود اوج سطرلی اولسی بر سطرلی اولسندن
عقله دها ملایمدر . زیرا بر سطرلی اولمش اولسه زیاده جه متطیل اولمق
لازم کلور دیدی . صحیح مسلمده اولان روایتده نظراً خاتم نبوتك حلقه سی
کموشدن وقصی حبشی و یاخود حبش معادنندن اولدینی آکلایشیلور .
قص خاتمك حبشی ایله توصیفنده دخی اختلاف وقوع بولوب بعضری
خزع یعنی خرزیمانی و یا عقیق دنیلان طاشدن ایدی . و بعضری دخی
قصك حبشی ایله توصیفی حرته مائل اولسندن ناشیدر دیمشدر امام
(۱) بوسالهی مجموعیه درج اولمق اوزره صبحی باشامرحومك مخدوملرندن
خارجیه نظارت جلیله سی مراجعت قلمی میزی عبدالوهابك افندی لطف ایدی .
مومی الیهك همت واقعه سته تشکر اولنور .

ترمذی شہانندہ خاتم سعادتك شكلی مدور اولدیغنی بیان ایش و صورت
نقشی اختلاف اوزره ذکر ایشدر . شویله که نقش خاتم اوچ سطرلی
اولوب لفظه جلاله یوقاروده ورسول اورته سنده و محمد نهایتده ویا خود
قلب غیر مستوی اوله رق محمد باشده ورسول اورته ده و لفظه جلاله خاتمده
ایدی دیشدر . امام نووی شوح مسلمده ۴۳۸ نجی صحیفه سنده دیدی که:
محمد صلی الله وسلم اقدمك خاتم لردن بری سنك فصی عقیق ایدی .
والحاصل کتب احادیث و شہاننده ذکر اولندیغنه کوره فخر رسالت
افدمز صلی الله علیه وسلمک اوچ خاتم اتخاذا ایلدکری آکلا شیلور که
آنلردن برینک حلقه و فصی آتوندن و دیگرینک کوشدن و اوچجینک
دخی فصی عقیق و حلقه سی کوشدن ایدی . آتوندن مصنوع اولان
خامی مؤخرأ - سائر ناس دخی آتوندن خاتم استعمال ایلدکری
جهتله مشابہت واقعه اولماق ایچون فسخ بیوردیلر . کوشدن
مصنوع اولان خاتم رسائل رسول اللهده استعمال اولتور ایدی که بو خامی
حضرت عثمان رضی الله عنه بئاریسه دوشورمش و هر نه قدر اہتمام ایله
تخری اولتور ایسده بولنماش اولدینی مشهوردر . و عقیقدن اولان
خاتم شریفی اتکنت مبارک لرنده طاقور ایدی . اشہر اقواله کوره خاتم
اتخاذای ہجرت سقیہک یدنجی سنہ سنده واقع اولشدر . سبی بودر که
عجم و روم و سائر بعض اکبری اسلامه دعوت ایچون ترتیب اولتوب
صورتلری مضبوط کتب تاریخ اولان نامہ لره عادت عرب اوزره افتتاح
مکتوبده فلانیدن فلانہ یازلمش ایکن بعض اصحاب کرام روم و فرس
حکومتلرنده خاتم استعمالی عادت اولدیغندن مہر لنامش نامہ یه اعتبار
ایتمزلر دیدکری اوزرینہ محمد رسول الله عبارہ سیلہ ذات اقدس پیغمبری
ایچون مہر تصنیغنه قرار ویریلوب خاتم نبوت استعمال اولدینی ثقات
محدثین و مؤرخین ثبت صحایف سیر ایشلردر . اشته کتب احادیث و شہاننده
خاتم نبوت حقنہ اولان اقوالک خلاصہ سی بوندن عبارتدر .

بزمشمدی مقصد اصلیمز اولان صدہ کلم : مردیاردن آثار عتیقہ
 جمنہسی ایلدیکم صرمدہ دیار عربدن بنم ایچون آثار عتیقہ جمع ایدنلردن
 برینک کوندردیکی نقود و فصوص قدیمہ آراسندہ فصی عتیق اولان خاتمہ نظرم
 تعلق ایلدکده بویله بر جوهر نایابہ نائل اولدیغمدن قریرالین مسرت
 اولش و بونک ایچون برساله قلہ آلهرق جلہبی حصہ دار مسرت ایتمک
 نیت و عزمنده بولمش ایدم . و بنده دفعہٴ حاصل اولان اطمینانک ارباب
 علم و دانشده بلادلیل حاصل اوله جنی باعث تردد اولمقله کتب احادیث
 و سیری تتبع ایدرک جلہبہ قساعت و طمانیت ویرہ جک دلائل واضحہ
 ایسانہ لزوم کورمش ایدم . ایدم بوخاتم شریک انکشت مبارک رسالندہ
 استعمال اولنان خاتم اولدیغنه آتی دلیل ایراد ایدرم :

اولا : کتب احادیثده مذکور اولدینی اوزره بعض اصحاب کرام « یارسول
 اللہ خاتمکزی خاتم استعمال ایتہک اولورمی » دیدکلرنده فخر رسالت
 اقدمز آدن نہی بیوردیلر . بوده معلومدرکہ مؤمنلرک افعالی صلاحہ
 حمل اولنلق قاعدہٴ اصولیہ در . فاما تطاول زمان ایله فسقہ اجتر ایدن
 بولنوبده اویلہ برخاتم اعمال و حک ایتمش اولسی وارد خاطر اولورسده
 بوشبہبی بروجه آتی دفع وازاله ایدہ جک دلائل مقننہ واردر . اربابنہ
 معلومدرکہ هجرت سنہنک اون سکننجی سنہندن قرق سنہنہ دک
 شکل ساسانیدہ ضرب اولنان مکوکاتک کنارلرنده کوفی یازولر موجوددر .
 بوخاتمک یازوسی ذکر اولنان کوفی یازولری قاعدہ سنہ تمامیلہ مطابق
 اولدینی کبی خاتم مذکورہ پرتو سوز ایله باقیلقدہ بوچوق زمان تراب
 ایچندہ بولندیغنی تأثیر تراب ایله حاصل اولان پروزلر اثبات ایتمکده در .
 ثانیاً : برزمانک معمولاتی دیگر برزمانده عینیلہ تصنیع ایتمک اختلافہ
 تابع اولان تبدل طبایعدن طولایی قابل اوله ماز . حتی آثار قدیمہ بیه
 سائر ازمندہ والی زمانشا وقوع بولان تقلیدلری آثار عتیقہ علماسی
 سہولتله فرق ایدہ بیلور . ثالثاً : سطور سالفہدہ بیان اولدینی وجهلہ نقشک

صورتی کتب احادیثه مختلف صورتده روایت اولمشدر . شرف احتیازی ایله مباحات ایلدیکم خاتم سعادتك یازوسی ایکی سطرده اولوب بنا برین نقشی ایکی سطرده عبارت اولسنه ذاهب اولانلرک قوللرینه مطابقدر . شویله که لفظه جلاله بالاده و محمد رسول زرده نقش اولمشدر .

رابعاً: خاتمک قطعہ سی مربع مستطیل اولدیغندن بو یولده کی قوله دخی موافقدر .

خامساً: خاتمک فصی عقیق اولوب فخر رسالت افندمزرک خاتمکندن برینک فصی عقیق ایدی . دیو روایت ایدنلرک سوزینه مطابقدر .
سادساً: بروجہ بیان سابق خاتم شریفک عربستاندن کوندرلش اولمشدر . اشبو دلائلک اجتماعی برهان اولدینی جهته احتیاز اولنان خاتمک خاتم شریف رسالت اولدیغنده شیهه قالمز و تطبیق دخی اشبو مطبوع اولان صورتدر . (۱)

ترکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اولاد رسول الله انتقال ایلدیکی جهته نبی امیه الله برشی کچمدی . حتی معاویه بن ابی سفیان رسول الله علیه السلام کعب بن زهیرہ الباس بیوردقلری برده سعادتی کعبدن اشتراہ طالب اولوب مقابلنده برچوق آقچه عرض ایلدکلری حالده معاویہنک آرزوسنی رد ایلدی .

وقتا که کعب وفات ایتدی، والدہ سنی ارضا ایدرک اشتراہه موفق اولدی، واعقاب و اخلافی مراسم مبارکده برده سعادتی تلبس ایدرلردی . خلفای نبی امیه واحداً بعد واحد بوشرفه نائل اولوب آخر خلفای نبی امیه اولان مروان ادعای خلافتله ظهور ایش ایلان نبی عباسه مقاومتدن عاجز قالوب مصره فراره ایش وعقبکیرلر تامصره دک تعقیب ایدوب مصرده ابو صیر قریه سنده طومتی ایچون تضییق ایتدکلرندن برده سعادتی بو اصیر جامعنک برکنسارنده دفن ایدوب اخفا ایلدی . مروان عباسیه

(۱) اليوم خزینة ما یونده محفوظدر .

مأمور لری انہ دوشوب قتل اولندی . اشیا آرا سنده برده سعادت بولندی جہتہ مأمور لر تفتیش و تحری بہ مبادرت ایلد کړنده مروانک معیتده بولان زنجی بر کولہ نک اخباری اوزرینہ برده سعادی بولندی محلدن استخراج ایدرک نائل مباحات و ابتہاج اولدی لر . آندن سوکرہ خلافی امویہ لندن نزع ایدن سفاح عباسی و اخلافی کذلک مراسم مبارکہ و اعیادہ برده سعادی زبور دوش افتخار ایدر لر ایدی . حتی متوکل باللہ عید فطرده تلبس ایدوب مظنن بر آلا ی ایلہ مسجدہ کیدر ایکن معاصر ی اولان شاعر مصقاع بختری انشاد ایلدیکی قصیدہ بلیغہ کہ افتتاحی :

« اخى هوائك فى الضلوع واظهر
والام فى كمد عليك واعذر »

در . ولسان فصحاءہ « سلاسل الذهب » دیکلہ مشہر در . اول قصیدہ

نصیدہ دہ متوکلک جامعہ خطابى بیانندہ :

ایدت من فصل الخطاب بحکمة

تنبی عن الحق المبين و تحیر

ووقتت فى بردالبي مذکرا

بالله تشدز تارة و تبشر

پتلیرخى ابراد و پورسم عالی بی شعرى خلانندہ یاد ایشدر .

اشتہ بو حکایہ دن معلوم اولہ کہ اولاد رسول اللہ انتقال ایدن ترکہ

مقدس فخر رسالت ید اعدایہ کچمامک ایچون وقعہ کربلا دہ زیاد غدر

اعتیاد عسکری ایلہ محاصرہ و تصبیق ایدی لان اولاد رسول اللہ جان لرندن

قیمتلی عد ایتد کړی آثار رسول اللہی کربلا اراضیندہ دفن و اخفا

ایلد کړی اقرب احتمالدر . زیرا کہ ترکہ رسول اللہدہ مرور زمان ایلہ

بالی اولیہ جق متنوع و متعدد آلات حرب و بعض اشیا موجود اولوب

بو کونہ دک آنردن بر شی ظهور ایتمامشدر . اکر قضیہ بویلہ اولمامش

اولسہ متروکات مقدسہ بالطبع سالف الذکر برده سعادت کبی توارث

ایدرک ملوک اسلامیه خزائننی ترین ایدر ایدی . باقی کز کہ آثار رسول اللہک

حفظنہ خلفا و سلاطین عظام نہ درجہ دہ اعتنا ایدر لر . تاریخ اسلامک

جلد نایبندہ (۲) کذارش پذیر خامہ عجز علامہ اولدینی اوزرہ معاویہ تک
الہ دوشمش اولان قلامہ اظفار رسول اللہی حفظ ایدوب موتی تقرب
ایتدکده کندوسنه باعث شفاعت اوله جتنی تیقن ایله سحق اولنوب
کوزلرینه وضعی وصیت ایلمش ایدی .

ویا ووز سلطان سلیم طاب ثراه مصرده خزینہ حکومتده بولدینی
خرقه سادات ایچون دارالسماده العلیهده طویقبو سراینده بردارته فاخره
تخصیص اولنوب اول وقتدنبری خلفای عثمانیه یوم مخصوصنده ایستاده
پای تعظیم اوله رق زیارت قانوتی اجرا ایدرلر . بلطفه تعالی الی الابد
بورسم عالینک اجرانسه موفقیترلی کافه اهل اسلامک درکاه رب العالمیندن
تضرع ونیاز ایلدکری مقصد عزیزدر .

بوتفصیلاتمزه نظر امعان ایله باقیدقده صدندده اولدینمز خاتم سعادت
بروجه بیان سابق صحرای کربلا ویا خود آل ینتک سائر محللرده دخی دوچار
اولدققرلی مصائب خلانده اخفا اولنوب بو عصرده تصادفاً بولنش اولدینغه
اعتماد اولتمق جائزدر . امدی نیجه عصرلردنبری مطموره کمونده ایکن
ظهور ایدن بوخاتم شریفک بوندن صکره بمنه سبحانه و تعالی الی الابد
زینت درج تفخیم و تعظیم اولمق اوزرہ خلافت جلیله عثمانیه مخصوص
اولان تبرکات سائر میاننده بولنمی و بو بعد عاجزده باعث فخر و مباحات
اولسی مقصد خالصانه سیله خلیفه رسول الله شوکتلو قدرتلو عبدالحمید
خان ثانی افندمزه من غیر حد رفع و تسلیم ایدلش و بو رساله علم آثار
وسیرواخبار علماسی نظر اہمانه عاجزانه وضع اولنشد .

سنه ۱۳۰۳

عبداللطیف صبحی پاشا

(۲) جلد اولی مطبوع اولان صبحی پاشا مرحومک تاریخ اسلامک ایکنجی

جلدی غیر مطبوعدر .